

Gazdasági szemle.

A Rothermere lord által kitűzött revíziós programnak nemcsak politikai és nemzetiségi, hanem súlyos gazdasági jelentősége is van. A magyarlakta elszakított területek rendkívül fontos természeti kincseket rejtjenek magukban, mezőgazdaságunk és gyáripárunk gazdag vidékei kerültek idegen kezekbe, de talán mindennél fontosabb az, hogy termelőink és fogyasztóközönségünk a maival szemben mintegy 25%-kal növekednének meg, ami a mai kapitalisztikus termelési módok mellett felbecsülhetetlen jelentőségű.

A Rothermere-akció és mindaz, ami ezen a téren az elmúlt hónapok alatt történt, Európa népeinek millióit világosította fel Trianon igazságtalanságai felől, és mert ezt tette, Európaszerte új szimpátiákat ébresztett irányunkban. Barátokat szerzett nekünk, ámde ellenségeinket is újra táborba tömörítette ellenünk. Ne csodálkozzunk ezen és ne elégedetlenkedjünk miatta. Első lépésnek elég, ha megszűnt a mi ügyünk iránt eddig tanusított teljes közöny és desinteressement, mert ez volt egyedül az, ami Trianon ítéletét lehetővé tette.

És mégis éppen gazdasági körökben, főleg ott, ahol közeli nexusok állanak fenn a nyugati piacokkal, találkozunk egyre-másra kellőképpen nem kárhóztatható szkepticizmussal. Az „Investors Chronicle” — külföldi tőkések kedvelt és elterjedt lapja — hozta talán legtalálhatóbban kifejezésre ezt a nézetet. (1927. X. 10-i számában.) Ha lord Rothermere, — ugyszmond — Magyarországot tüzfészeknek nevezi, amely Európa békéjét állandóan fenyegeti, ugy ezzel nemcsak igaztalanul állít, mert a külföldi tőkései Magyarországot az elmúlt 4–5 év alatt mint konszolidált, békés országot ismerték meg, ahol tőkéiket nyugodtan elhelyezhetik, hanem ezenfelül még rossz szolgálatot is tesz a magyar népnek, mert ezekután ki lesz elég elszánt ahhoz, hogy pénzt és hitelt nyújtson a magyar kereskedőnek és bankoknak. Nem tudjuk, hogy ezt az intelmet leplezett ellenséges érzület, vagy pedig tényleg baráti szándék, azonban a magyar ügy nemismerése diktálta-e? Mi is lehetségesnek tartjuk, hogy ebben az irányban propagandát fognak ellenünk kifejteni azok, akiknek ez politikailag érdekükben áll, sőt lehet az is, hogy egy időre tényleg meg fognak szorulni azok a hittelek, amelyeket a külföldről igénybeveszünk. Azonban azt is tudjuk, hogy Trianon revíziójának még oly hangos és elnémithatatlan követelése mellett Magyarország gazdaságilag még mindig a legkonszolidáltabb országa marad ennek a Balkánra változtatott Kelet-Európának és a külföld még akkor is inkább kereshet fel bizalmával bennünket, mint a szomszéd államokat, ha kiáltásunk az igazságért százaszorta hangosabbra is nő.

Azok pedig, akik itt a belföldön oly könnyen átvesszik az említett angol lap szkepticizmusát, gondolják meg, hogy tisztára a keztyűs kéz politikájával, a kölcsönös megértésre való törekvéssel, soha a fennálló igazságtalan állapotokat megszüntetni nem lehet. A harc elkerülhetetlen és így nem kerülhetők el bizonyos áldozatok sem. Am eldöveljük örömmel, ha ez a harc nem a frontokon fog lejátsszódni és az áldozatok, amiket talán meg kell hoznunk, nem véres, hanem gazdasági áldozatok lesznek!

Dr. Sz. F.

A parlament most megnyílt ülészakának programját gazdasági törvényjavaslatok tárgyalása vezeti be. Pártállásra és politikai meggyőződésre való tekintet nélkül, mindenki élénk várakozással tekint a parlament munkája elé, mert egyrészt kétségtelen, hogy a politikai atmoszféra ma erre a produktív munkára rendkívül alkalmas, másrészt pedig jelentőségükben elsórangu és nehéz problémák azok, amelyek megoldásra várnak. A beruházások kérdése, különböző hitel-

törvények, mint az ingójelzálogra, a szoros értelemben vett jelzálogjogra vonatkozó javaslatok, a közalkalmazotti státuszrendezés, stb., mind méltán nevezhetők a gazdasági életbe mélyen belevágó problémáknak. Mindezeket azonban talán felülmulja nem annyira horderejére és méreteire nézve, mint inkább annál a körülménynél fogva, hogy a háborús és inflációs gazdálkodásnak ez az egyetlen még mindig elintézetlen és nyugvópontonra nem került csökevénye: a valorizáció kérdése. A tervezett megoldásnak a magánosok tartozásaira való korlátozása és az állami tartozások teljes kikapcsolása, ismét csak megkerülése a tulajdonképpeni problémának, mert a két komplexum egymással szorosan összefügg és a magántartozások valorizációjának gyökeres megoldása ebben a formában vagy lehetetlen, vagy pedig igazságtalanságokra kell, hogy vezessen. A gazdasági életre nézve káros ennek a politikának a folytatása. Mindaddig, amíg ez a kérdés konzumálva nincsen, a gazdasági életben egy számottevő spekulációs momentum és egy népszerű demagóg jelszó él tovább. Bármilyen legyen is az elintézés — és kétségtelen, hogy annak anyagi lehetőségeinkhez mértnek kell lennie — mindnyajunk egyöntetű érdeke az, hogy ez a kérdés egyszer már véglegesen lekerüljön a napirendről. A karitatív valorizáció pedig nem megoldás, mert a ki nem elégitettek tömege, ha nem ma, hát 1—2 év múlva újra fel fogja vetni a kérdést és azért sem, mert tulkevéssé intézményes és tulságosan nagy mértékben érvényesül benne a közigazgatási szervek szerepe. Ugy a valorizáció kérdésének elintézésénél, mint pedig egész gazdasági törvényhozásunkban őszinte, egyértelmű és mellékgondolat nélküli törvényekre van szükségünk.

Dr. Sz. F.

Az automobil elterjedéséről rendkívül érdekes adatokat közöl a Statisztikai Szemle augusztusi száma. A világ autóállománya 1924 elején 18,200.000 darab volt és évi átlagos mintegy 3 milliós gyarapodással 1927 elejéig 27,600.000-ig emelkedett. Ehhez hozzászámítható még mintegy 2,000.000 motorkerékpár. Érdekes, hogy az összes gépjárművek kilenctized része a következő államokra esik:

Egyesült-Államok	22,272.000
Nagy-Britannia	1,653.000
Franciaország	1,046.000
Kanada	836.000
Németország	606.000

míg az öt világrész összes többi államai alig 10% felett osztozkodnak. Magyarország ugy az abszolút számok tekintetében, mint pedig a lakosság nagyságához viszonyítva, a legszegényebb államok sorában foglal helyet. 1927 elején 12.232 darab gépjárműnkkel csupán Jugoszláviát, Törökországot, Görögországot, Bulgáriát, Portugáliát és a lett, litván és estn államokat előztük meg, míg akár Csehszlovákia, akár Ausztria közel négyszerte nagyobb autóállományt tud kimutatni. Nem sokban tér el ettől a következő szemelvényes összeállítás sem, amely azt mutatja, hogy átlag hány lakosra esik egy gépjármű:

Németország	103	Franciaország	38
Ausztria	156	Nagy-Britannia	27
Csehszlovákia	316	Kanada	11
Magyarország	691	Egyesült-Államok	5

Ezek felett az adatok felett nem szabad csodálkoznunk. Egészen természetes, hogy a háború által még fokozott szegénységünk és aránylag erősen kifejtett vasuti közlekedésünk mellett az autóközlekedés fellendülésére még nem kerülhetett a sor. Ugy látszik, éppen most állunk egy rendkívül meredek fellendülés küszöbén. A